

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: P. R.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO 00006963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 2. 2024, č.j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalované uvedeným ve výroku tohoto rozsudku byly podle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném od 1. 1. 2024 (dále jen „ZOPSZ“) a podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), zamítnuty námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 15. 11. 2023, č. j. X, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím

byl žalobkyni podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), snížen invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 35 %.

2. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Uvedla, že údaje v posudku v řízení před žalovanou jsou sporné, neboť od roku 2013 měla diagnostikované pouze úzkosti, nikoliv obsedantně kompulzivní chorobu, panické ataky, agorafobii. Zvládala proto pracovat na plný pracovní úvazek i nadúvazek. Došlo však ke zhoršení jejího zdravotního stavu, byla v dlouhodobé pracovní neschopnosti a nebyla již schopna pracovat, proto jí byl následně přiznán invalidní důchod třetího stupně. Nelze jí dávat k tíži vysazení léků v domnění, že je zdravá, ani že v době, kdy se cítila dobře, zvládala pracovat na plný úvazek. Následovalo však výrazné zhoršení stavu, které i přes medikaci a dodržování léčebného režimu trvá doposud. K žalobě žalobkyně přiložila zprávu o spolupráci s Centrem duševního zdraví od MUDr. H., která má doložit, že jí je aktuálně poskytována zdravotně sociální péče.
3. S ohledem na shora uvedené žalobkyně navrhla, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
4. Žalovaná se ve vyjádření k žalobě odkázala na odůvodnění žalovaného rozhodnutí s tím, že v soudním řízení bude stav žalobkyně přezkoumán na základě nového posudku jejího zdravotního stavu ve vztahu k rozsahu zachování její pracovní schopnosti.
5. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
6. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že jak v prvostupňovém, tak v námitkovém řízení bylo za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole V. (duševní poruchy a poruchy chování), položce 5 (poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy), písm. c) [středně těžké funkční postižení] přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které je stanoveno procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 25 % - 35 %. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně byla v obou řízeních učena ve výši 35 %. Posudkem Institutu posuzování zdravotního stavu, který byl vypracován dne 30. 1. 2024 na základě § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 7 ZOPSZ a který byl podkladem žalovaného rozhodnutí, tak byly potvrzeny závěry posudkové lékařky OSSZ Pardubice ze dne 24. 10. 2023 zpracované na základě § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 4 ZOPSZ ve znění účinném do 31. 12. 2023.
7. Posouzení v roce 2021 (tj. přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně) je podle žalované významně posudkově nadhodnoceno. Významná obsedantně kompulzivní porucha v případě žalobkyně nevedla k poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu, ačkoli byla navrhována. Rovněž žalovaná upozornila na nespolupráci a pasivitu žalobkyně (sociální izolace, neakceptování navrhované hospitalizace, aj.).

8. Soud provedl při jednání dne 16. 10. 2024 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobkyně, který byl vypracován v souladu s § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 27. 8. 2024 posudkovou komisí MPSV ČR, pracoviště v Hradci Králové (dále jen „PK MPSV“), v níž jako odborná lékařka zasedala MUDr. T. S., s odborností psychiatrie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně PK MPSV považuje obsedantně kompulzivní poruchu s panickými atakami, rezistentní, bez remise i přes zavedenou psychiatrickou léčbu. Toto zdravotní postižení PK MPSV zařadila do kapitoly V. (duševní poruchy a poruchy chování), položky 5 (poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy), písm. d) [těžké postižení] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro toto postižení uvedená vyhláška stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 70 %. Podle PK MPSV tak zdravotní stav žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí odpovídal třetímu stupni invalidity.
9. Podle PK MPSV se jedná o chronifikovanou obsedantně kompulzivní poruchu s panickými atakami, somatizací – dysfonie, agorafobickými obtížemi, vyhýbavým chováním. Péče v Centru duševního zdraví a ambulantní psychoterapie jsou svou intenzitou srovnatelné s hospitalizací. Udávaná noncompliance (tj. neochota spolupracovat, nedodržení léčebného režimu) je projev závažnosti základního onemocnění, která k úzkostným poruchám patří. Prognóza tohoto omezení je nejistá a nelze odhadnout, zda vůbec a kdy dojde ke zlepšení stavu.
10. Jde-li o endokrinologické potíže žalobkyně, PK MPSV uvedla, že pro syndrom útlaku (při eufunkci a bez subjektivně výrazných potíží žalobkyně) byla vyšetřena v srpnu 2023, včetně punkce štítné žlázy. V září 2023 byla provedena totální thyreoidektomie, zákrok i hospitalizace proběhl bez komplikací, histologicky benigní nález bez známek malignity, při propuštění byla žalobkyně stabilizována. PK MPSV toto zdravotní postižení posudkově hodnotí jako lehké funkční postižení při poruchách štítné žlázy odpovídající 15 % poklesu pracovní schopnosti [hodnoceno podle kapitoly IV., položky 1, písm. b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity]. Nejedná se tedy o postižení, které by způsobovalo větší pokles pracovní schopnosti než rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně.
11. Podle § 3 správního řádu: *Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
12. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
13. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění: *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
14. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz): *„[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku*

invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“

15. Podle § 4 odst. 2 ZOPSZ jsou v přezkumném soudním řízení k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob povolány posudkové komise. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).
16. Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
17. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako úplný, přesvědčivý, řádně odůvodněný, splňuje veškeré náležitosti dané zákonem, a proto z něj při rozhodování vycházel. Posudek PK MPSV vychází z dostatečného množství lékařských nálezů, posudková komise byla řádně obsazena, neboť v ní zasedala lékařka s odborností psychiatrie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně. PK MPSV vysvětlila, že namítaná nespolupráce žalobkyně je projevem jejího onemocnění. Rovněž vysvětlila, že péče v Centru duševního zdraví a ambulantní psychoterapie jsou svou intenzitou srovnatelné s hospitalizací. Soud tak považuje za prokázané, že žalovaná ve správním řízení nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci, když při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně podhodnotila její zdravotní stav. U žalobkyně se k datu vydání žalovaného rozhodnutí jednalo o invaliditu třetího stupně, neboť její pracovní schopnost poklesla o 70 %. Žalovaná nenaplnila § 3 správního řádu a dopustila se tak vady řízení.
18. Vzhledem k tomu, že správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává a nenahrazuje tak činnost lékařů, nemá s ohledem na výše uvedené důvod jakkoli zpochybňovat závěry PK MPSV. Krajský soud proto žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným ohledně stupně invalidity žalobkyně, včetně příslušného zákonného zařazení zdravotního postižení žalobkyně a procentuálního ohodnocení míry poklesu její pracovní schopnosti ve smyslu přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, jak je uvedeno shora. V dané věci proto bude žalovaná v dalším řízení vycházet z posudku PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, ze dne 27. 8. 2024.
19. K návrhu žalobkyně na provedení důkazu zprávou o spolupráci s Centrem duševního zdraví od MUDr. H. krajský soud pro úplnost dodává, že tuto zprávu PK MPSV zohlednila ve svém posudku.
20. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaná nebyla ve věci úspěšná a žalobkyně uvedla, že žádné náklady řízení neuplatňuje, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 16. října 2024

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně